

PRENUMERATA

w miejscu:

rocznie . . . rs. 3 kop. 20
półrocznie . . . rs. 1 kop. 60
kwartalnie . . . rs. — kop. 80

Cena pojedynczego numeru kop. 8.

z przesyłką:

rocznie . . . rs. 4 kop. 80
półrocznie . . . rs. 2 kop. 40
kwartalnie . . . rs. 1 kop. 20

TYGODNIK

OGŁOSZENIA.

Za ogłoszenie 1-razowe k. 10 od jednoszpaltowego wiersza petitu. Za ogłoszenia kilkakrotne — po k. 8. od wiersza. Za reklamy i nekrologi po k. 15 od wiersza.—Za ogłoszenia, reklamy i nekrologi na 1-ej stronie po k. 25 od wiersza petitu.

(Jeden wiersz szerokości strony—4 wierszom jednoszpaltowym.)

Wychodzi w każdą Niedzielę wraz z oddzielnym stałym Dodatkiem Powieściowym.

Biurow Redakcyi i ekspedycyja główna w oficynie domu p. Katarzyńskiego obok Magistratu.—**Ogłoszenia przyjmują:** w Piotrkowie Redakcyja „Tygodnia“ i obie księgarnie; w Warszawie „Warszawskie Biuro Ogłoszeń“ Gracjana Ungra Wierzbowa 8; oraz także biuro pod firmą „Piotrowski i S-ka“ (dawniej „Rajchman i S-ka“); w Łodzi „Biuro Dzienników“ B. Londyńskiego, Zawadzka 12; wreszcie wymienione obok agentury w miastach powiatowych gubernii piotrkowskiej.

Prenumeratę przyjmują: w Piotrkowie Biuro Redakcyi i obie księgarnie w Łodzi „Biuro Dzienników“ B. Londyńskiego, oraz księgarnie Schatke, Fischera i Kolińskiego; w Tomaszowie rawnym księgarnia J. Sochaczewskiej—prócz tego

w Częstochowie	W. Komornicki.	w Łasku	W. Grass.
„ Będzinie	„ Janiszewski Stan.	„ Łodzi	„ B. Londyński.
„ Brzezinach	„ Adam Mazowita.	„ Rawie	„ Hipolit Olszewski.
„ Dąbrowie	„ Srokowski Kazim.	„ Radomsku	{ Dziemienowicz.
„ Sosnowcu	„ Jermulowicz.		{ Myśliński Feliks.

Wszystkim znajomym i przyjaciółom, którzy towarzyszyli zwłokom ukochanego mego syna **Stefcia Malangiewicza**, jak również szanownemu Duchowiństwu, czcigodnej przelożonej zakładu naukowego p. Ruskowskiej, małym jego kolegom, składam serdeczne Bóg zapłać. **Matka.**

Począwszy od 1-go grudnia r. b. między g. 12-1 w południe przyjmują chorych w domu Towarzystwa Lekarskiego (dom Koczorowskiego). Stałe na poradę, na tę godzinę zaproszeni są lekarze **Rejman i Hirsberg**. Porada od kop. 25; biednym ustępstwa. (3-1) **Lekarz Sobanski.**

Sosnowiec.
Dentysta Goldberg, powrócił i przyjmuje.
(Piot. i S-ka 5824) (2-1)

NAJWYŻSZY MANIFEST.

Z BOŻEJ ŁASKI

MY, MIKOŁAJ II-gi,

Cesarz i Samowładca Wszechrosyjski,

Król Polski, Wielki Książę Finlandzki,

i t. d., i t. d., i t. d.

Dzisiaj dokonane zostało namaszczenie Olejem Świętym Narzeczonej Naszej. Przyjawszy imię Aleksandry, stała się Córka Naszej Cerkwi prawosławnej, ku wielkiej radości Naszej i całej Rosyi.

Wśród smutnego doświadczenia, zesłanego na Nas wszystkich z niezbadanych wyroków Najwyższego, wierzymy z całym Naszym ludem, że dusza Ukochanego Naszego Rodzica w Niebiesiech błogosławiła Wybranę według serca Jego i Naszego, dla dzieł z Nami wierzącą i kochającą duszą ustawicznych trosk o dobro i pomysłność Ojczyzny.

Wszyscy wierni poddani Nasi połączają się z Nami w modlitwie, aby Bóg pobłogosławił losom Naszym i powierzonych Nam z woli Jego ludu.

Zawiadamiając wszystkich Naszych wiernych poddanych o tem pożądanem wydarzeniu, rozkazujemy Dostojną Narzeczoną Naszą Jej Wielkksiążęcą Wysokość Księżniczkę Alicyję miano-

wać prawowierną Wielką Księżną Aleksandrą Teodorówną z tytułem Cesarzowskiej Wysokości.

Dan w Liwadji dnia dwudziestego pierwszego października, roku od Narodzenia Chrystusa tysiąc osiemset dziewięćdziesiątego czwartego, panowania zaś Naszego pierwszego.

Na oryginalne Własną Jego Cesarzowskiej Mości ręką podpisano:

„MIKOŁAJ“.

W piątek, 28 października (9 listopada) w 9-ty dzień zgonu Jego Cesarzowskiej Mości Aleksandra III-go, w Piotrkowskim Prawosławnym Soborze było odprawione żałobne nabożeństwo.

W niedzielę, 30 października (11 listopada) w Prawosławnym Soborze, po odczytaniu Najwyższego Manifestu o namaszczeniu Olejem Świętym Wysockiej Narzeczonej Jego Cesarzowskiej Mości Najjaśniejszego Pana, było odprawione dziękczynne nabożeństwo.

Z Sosnowca.

(„Kor. Tygodn.“)

Drożyna.—Cena kartofli.—Sklep spożywczy.—Zarząd sklepu.—Tow. Sosnow. Kopalni.—Projekt przeniesienia biur.

Ponieważ okolica nasza jest czysto-fabryczną i gospodarstw rolnych nie posiada prawie, wszelkie więc produkty muszą być drogami żelaznymi sprowadzane. Mamy też tutaj drożyznę niepraktykowaną: cena mięsa np., niezdatnego prawie do użytku, doszła do 15 kop. za funt i rzeźnicy tutejsi nie chcą zniżyć do 13 kop., która to cena przez kilka lat z rzędu wciąż się utrzymywała. Cenę tę podnieśli oni samowolnie, podczas epidemii tegorocznej.

Cena kartofli już w obecnej porze doszła do 2 rs. za korzec. Widocznie handel kartoflami sownie się oplaca skoro są tu kupcy (wprawdzie *minorum gentium*), którzy jedynie ten tylko produkt sprowadzają. Obecnie właśnie rozpoczął się tu sezon kartoflany; z różnych stron przychodzi tego produktu do Sosnowca około 10 wagonów dziennie, a zaopatrują się w nie na zimę głównie kopalnie i fabryki. Dziwna rzecz tylko, że ci, którzy większej ilości kartofli na zimę potrzebują, nie postarają się sami sobie sprowadzić ich z okolicy odleglejszej; operacyja ta byłaby dla nich daleko korzystniejszą.

W okolicy Bzina i Radomia można dostać korzec kartofli po 80 kop. Owe trzydzieści rubli na wagonie pozostałoby w kieszeni nabywcy.

Sklep spożywczy drogi wiedeńskiej, przed trzema laty założony, obecnie już doszedł, przy racjonalnej administracji, do zupełnej perfekcyi. Widocznie potrzeba było pewnego czasu, aby zarząd rzeczonoego sklepu nabrał praktycznego doświadczenia i odszukał źródła, z jakich najkorzystniej sprowadzać produkt i w co mianowicie sklep zaopatrywać. Oprócz towarów kolonialnych, spożywczych i artykułów tytuniowych, sklep posiada towary lokciowe, galanteryje, wyroby szklane, obuwie, a nawet wyroby platerowane. Ceny są przystępne i tak unormowane, że wszelkie gdzieindziej porównanie z cenami na dane przedmioty wypada na korzyść sklepu drogi wiedeńskiej.

Zarząd sklepu spożywego spoczywa w rękach pana Harlanda, starszego agenta handlowego drogi żelaznej, który wspólnie z pp. Vorbrodtem i Kraszewskim czynią zamówienia, prowadzą rachunki, oraz przyjmują nadsyłane produkty, sprawdzając ich wagę i gatunek. Obrót roczny w roku bież. dosięgnie cyfry rs. 80,000! Jest to rezultat, jakiego żaden większy sklep spożywczy w Sosnowcu nie daje. Spodziewać się należy, że z czasem, — jeżeli tylko zarząd drogi, ze względu na dobro stowarzyszonych, zdecyduje się bonifikować pewne kwantum z ceny przewozowej transportów idących z Warszawy — sklep tak pomysłnie prosperujący, da zapewne takie rezultaty (jeżeli nie większe), jak podobny sklep „Nadzieja“ w Dąbrowie-Górnicej, posiadający już swoje dwie filije: na Redenie i w Niwce pod Sosnowcem.

Towarzystwo sosnowieckie kopalni i zakładów hutniczych, spodziewa się w roku bieżącym daleko większej dywidendy, niż za rok ubiegły. Aczkolwiek nakłady na melioracje w roku bież. były dosyć znaczne, zaprowadzono jednak pewne oszczędności, które wydatki te zrównoważą. Zwinęto np. zupełnie wydział budowlany, przez co znacznie zmniejszono cyfrę wydatków; konserwacyja budowli i wznoszenie nowych są oddawane prywatnym przedsiębiorcom, a zarząd nad budynkami oddany został p. Konstantemu Foltańskiemu, pod którego dozorem wszelkie roboty i reparacje są prowadzone.

Istnieje projekt przeniesienia biur towarzystwa do Zagórza, gdzie obecnie jest stała rezydencyja generalnego dyrektora. Towarzystwo powzięło też zamiar swoich pracowników w przyszłości ulokować w Zagórzu na stałe.

Mają więc tam być budowane domy mieszkalne, w których ma się pomieścić kilkudziesięciu urzędników, obecnie zamieszkujących w Sosnowcu, w domach do towarzy-

stwa należących i wynajętych. Dopóki domów w Zagórzcu nie pobudują, oczekuje licznych urzędników niezbyt wesola perspektywa podróżowania codziennie do Zagórzca, po drodze niemożliwej prawie do przebycia! Jakkolwiek ta przyszła tranzlokacja ogólna ma pewne strony dodatnie (świeże powietrze, ruch podczas podróży, oszczędności w wydatkach, których w Sosnowcu pełno na każdym kroku), to jednak ogólnie przeprowadzenie się na stałe losem do Zagórzca, nie jest przez urzędników, pracujących w pomienionym towarzystwie, pożądane. Może też projekt ten, jako zbyt kosztowny, nie dojdzie do skutku.

Stępowron.

Kronika łódzka.

Łódź, dnia 13 listopada 1894 r.

„Święty Marcin błoniem, jedzie białym koniem” — ale tym razem przyplynał woda. Kwintesencja tego zestawienia przezroczysta: nawet przysłowia zaczynają się nie sprawdzać na tej szarej ziemi, pełnej atmosferycznych zagadek i feralnych dni Falba, z których jeden, drugiego rzędu, dziś właśnie przypada. Gdyby nie kilkodzienna różnica, przepowiednię Falba zestawilibym bez ceremonii z trzema w ciągu tygodnia katastrofami budowlanymi w Łodzi, które nasuwają smutne refleksje co do sumienności tych, którzy domy budują! Złośliwi podejrzewają Łódź o chęć połączenia wyłączności tkackiej z właściwą jej także specjalnością: walenia się nowych domów i... kominów fabrycznych. Smutne to; ale stokroć smutniejsze to, iż wyścigowa budowania grzebie pod zwalonymi gruzami ojców rodzin, że w tych „domach” nowoczesnej tandety, mieszkają ludzie, równie na utratę życia lub okaleczenia skazani! Ekspertyza sądowa przywoła zapewne do porządku rozpanoszone anomalności budowlane, a śledztwo wyjaśni stopień winy złośliwych „deszczów”, w stosunku do 18 w miejsce 30-calowej grubości murów klatkowych.

W dziedzinie miejscowego przemysłu ujawnia się nieznaczna chwilowo stagnacja, oczywiście tylko w ruchu sprzedajnym; fabryki bowiem całkowicie są zabsorbowane produkcją towarów na zbliżający się sezon letni, który, o ile horoskopy dziś nie są przedwczesne, korzystną obiecuje indemnizację.

Z zanotowanymi ostatnio upadłościami, przeważnie firm drugorzędnych, seryjo się tu nie liczą, chociaż ogólna suma pasymów przewyższa ówierać miliona rubli, z nielicznymi wyjątkami sfery miejscowe angażujących. Jest to objaw tak dalece zwykły, że opinia przechodzi nad nim do porządku dziennego; potknięci bankruci układają się z wierzycielami, korzystają nadal z kredytu, rozumie się większego, no, i machina życia przemysłowego toczy się dalej, pasując wielu bankrutów na pionierów o „dzielnych głowach”. A biedna etyka, niby dyjabł w święconej wodzie, krzywi się, kureczy i rozciąga, bo elastyczność jej — to *perpetuum mobile* potrzeb i okoliczności.

Listopad — to miesiąc opadania liści i walej kampanii przedzimowej, ujawniającej się w typowym ruchu sklepów z futrami, lampami, w wyprzedzających „niżej kosztu”, w dowożeniu węgla dużo wyżej kosztu, w podróżowaniu nabiału, drobin, ryb i t. p. artykułów żywności. Na utrapienie tylko rolników, zboże jakoś nie podnosi się w cenie, rozpaczliwie wciąż niższej. Tymczasem pieczywo ani nie jest lepsze, ani tańsze, ani większe od wypieku z czasów, kiedy zboże drugie tyle kosztowało. Dlaczego w danym razie nie dzieje się wprost odwrotnie — to tajemnica piekarzy, z pośród których jedna t. z. „turecka” uważała za stosowne zbankrutować, jak gdyby ziarno bardzo było drogie, a ludzie żyli samymi tylko cukrami!.

Jeżeli pominiemy kilka sporadycznych w mieście wypadków naturalnej ospy, ku nierozszerzeniu której podjęto odpowiednie kroki — stan zdrowotny uważać można za pomyślny, do czego przyczyniają się niem mało tanie kuchnie i herbaciarnie, bardzo dodatnio na stan sanitarny wpływające. A jednak nie rozstrzygają one jeszcze palących potrzeb ubogiej ludności. Kwestyja opałowa zwłaszcza, nabiera ekonomicznego znaczenia, bo węgiel i drzewo drogie, a zima zagłada w ocy i — śmieje się z drożyzny. Z tem większem uznaniem podnieść należy szlachetny projekt utworzenia w Łodzi domu zarobkowego, o doniosłości którego rozwozić się zbyt czarna. „Święto Marcina — dużo gęsi zażywa”, ale przysłowiową rzeź bohaterek kapitołińskich podtrzymuje dziś zaledwie średni stan fabryczno-mieszczański, gdyż niwelacyjny strychulec cywilizacji kładzie już swoje piętno na uświęconych nawet tradycją zwyczajach.

Enka.

Z poezji szwedzkich. (*)

Był czas, gdy życia doczesnego głębia,
Tchuła spokojem i zgodą prąstarą:
Lew żył z jagnięciem, wał pieścił gołębia,
Człek tchuła miłością, nadzieją i wiarą.

Lecz przeminęły te dni upojenia,
Wraz z utraconym rajem prarodzica:
Dziś gaj Edenu zmierzch smutków ocienia,
Zkąd już nie wzlata biała gołębia.

Sama przyroda pod wpływem stuleci,
Straciła świeżość młodości i siły,
I słońce blaskiem nie tym dawnym świeci,
Wszędzie swe piętno cierpienia wyryły.

I owe lasy, co wrzekomo drzemia,
Cichy szum bólu przenika i targa,
I wicher tęskno zawodzą nad ziemią,
Huczy jak wielka, niepojęta skarga.

I fala pluszcząc, hka i jęczy morze,
Skarża się w dzikim huku wodospady,
Noc płacze łzami gwiazd cicho w przestworze,
I księżyc duma wystygły i błądy.

Może dlatego, ciagle, z każdą wiosną,
Ziemia się stroi niby narceczona,
Budzi się piosną na nowo radosną,
I w niebo gór swych wyteża ramiona!.

Próżno i próżno, bo piękno natury,
W chłodach jesieni niknie jak chimera,
Zima ją w całun otula ponury,
I ona znów pada i zamiera!

A jednak wierzą, choćby słońce zgasło,
I wszystkie w gruz się światy rozsypały,
Słowo miłości zostanie jak hasło,
Mogące przeżyć granity i skały.

Mimo snu zimy, ciesz serce sieroco
Wiarą, że prawda zawsze pozostanie;
Wierz w życie prawdy, w jej światło, w jej moce,
A ujrysz wiosny wieczystej świtanie!...

Tom. Józef Wasniewski.

Z miasta i Okolic.

— **Od Rady Towarzystwa Dobroczynności dla Chrześcijan w Piotrkowie.** Codziennie niemal zgłaszają się do Rady potrzebujący, z żądaniem udzielenia zasiłku

(*) Autor powyższego wiersza, poeta i literat szwedzki Wiktor Hugo Wickström urodził się w r. 1856. Po studiach na uniwersytecie w Upsali, Lundzie, Berlinie i Sorbonie otrzymał 1883 r. stopień doktora filozofii. Pod pseudonimem Christer Swahn (od imienia matki swej Krystyny Swahn) Wickström wydał wiele dzieł beletrystycznych i społecznych, z których kilka zwróciło na autora uwagę swą oryginalnością poglądów; inne samodzielnością myśli. Między innymi, zasługują na wyróżnienie „Zapiski samobójcy” (1882 r.), „Poezycje” (1882 r.), „Czciciel prawdy” (1884) i „Wykształcenie” (1886). Pod własnym nazwiskiem pisał dzieła z dziedziny estetyki i filozofii, z których godniejsze uwagi są: „Taką była droga” (1891) i „Życie awanturnika” (1894), do którego jego liczne podróże dały wiele materiału ciekawego i tchnącego poezją; dr. Wickström zwiedził bowiem wszystkie kraje Europy. Po roku 1886 został redaktorem prowincjonalnej gazety „Jämtlandsposten” największego czasopisma w północnej Szwecji (Norland).

(Przyp. tłumacza.)

na zaspokojenie koniecznych potrzeb życia, jako to: na żywność, opał, ubranie, książki, materiały piśmienne i t. d. — Żądania te, dla braku funduszy, Rada zaledwie w jakiejś tylko części może zaspokoić. — Tymczasem niema w mieście rodziny, która by nie posiadała zbytecznych dla siebie takich przedmiotów, jak stare ubranie, bielizna, książki, obuwie. Rzeczy te niepotrzebnie tylko zajmują miejsce w mieszkaniu, a złożone do rozporządzenia Rady, mogłyby być przez nią zużytkowane z największą korzyścią dla biednych.

Pragnąc rozwinąć swą działalność w niesieniu pomocy potrzebującym, co zwłaszcza z powodu zbliżającej się zimy jest tem więcej naglącem, rada uważa za swój obowiązek podać do wiadomości osób, których los biednych bliźnich obchodzi, że wszelkie ofiary nie tylko pieniężne, ale i w naturze, z wdzięcznością przyjmuje.

Prezes Srzednicki.

Członek-Sekretarz Jarnuszkiewicz.

— **Z Dąbrowy górniczej.** Zdawało się, że epidemia w Dąbrowie wygasła zupełnie; tymczasem tydzień ubiegły rozezarał nas pod tym względem, zdarzyły się bowiem trzy wypadki, zakończone śmiercią. Wypadki wspomniane miały miejsce w domach prywatnych; jedyny bowiem fabryczny barak choleryczny już dawno zamknięto. Wobec tego, okazała się konieczność barak znów otworzyć. Mając na uwadze, że wypadki powyższe zdarzyły się na późnej jesieni, spodziewać się należy, że epidemia przetrzyma i wybuchnie w wiosnę. Pożądanem by też było, aby władze sanitarne odpowiednio do przyjęcia tego wroga ludzkości przygotowały się, nie czekając, aż nas na dobre zacznie trapić. — Zarząd komunikacji, wychodząc widocznie z zasady, że „lepiej późno, niż nigdy”, przystąpił do reparacji brukowanej szosy przez kolonję „Reden”. Obecnie, skoro roboty są na ukończeniu, wdzięczni możemy być wspomnianemu zarządowi, że nareszcie przypomniał sobie i o Redenie. Szkoda tylko, że zarząd na czas reparacji, trwającej około 4-eh tygodni, nie uważał za potrzebne urządzić tymczasowego objazdu. Ignorowanie tej dogodności było przyczyną wielu przykrych scen, głównymi bohaterami których były nieszczęśliwe konie, smagane biczami furmanów. Mieszkańcy Redenu także ponieśli szkody; zrujnowano bowiem ciężkimi wozami chodniki, na które nareszcie w wielu miejscach zdobyli się właściciele większych domów.

Amatorowie miejscowi są wzruszeni pochwałą korespondenta z Sosnowca, który nie wahał się nieudolną ich grę porównać do artystycznej gry amatorów z Sosnowca. Co za zaszczyt!.

Vilis.

— **Z Brzezin** piszą nam: Monotonnie czas u nas schodzi; u jednych na pracy w walec o byt, u drugich na obmowie i ploteczkach. Cała rozmaitość, jeżeli zejda się zwolennicy winta, (panie uprawiają zajadłe wista), którzy grają bez upamiętania. Garstka ich tutaj niewielka, ale gracze zapaleni. Nie wiem, czy po całodzienniej pracy, podobna rozrywka odpowiada celowi i czy można nazwać ją odpoczynkiem i rozrywką? chyba, że rozrywka i zabawa jest kłótnia, jaka najczęściej towarzyszy wintowi, gdy gracze się kłóca o wyjście w niewłaściwą kartę.

Kościół tutejszy parafialny został odnowiony, ale tylko wewnątrz. Należałoby teraz pomyśleć i o zewnętrznej odnowie, bo wygląd świątyni przedstawia się rozpaczliwie.

Jeśli już mowa o kościele i obowiązkach chrześcijańskich, to musimy zauważyć, że wielką trudność mamy ze spowiedzią, do której zwykle docisnąć się niepodobna. Szczególniej sługi nasze po kilka dni z rzędu chodzą, przesiadując cały dzień w kościele i powracają bez spowiedzi; osoby słabe muszą albo wyrzec się częstszej spowiedzi, lub szukać jej po za obrębem Brzezin. Proboszcz nasz w wieku i słabowity, a jeden wikary

podolać nie może pracy, w tak dużej parafii; drugi zatem wikary bardzo by był potrzebnym.

Na zakończenie dodaje, że Brzeziny potrosze się podnoszą, gdyż tu i owdzie wyrastają budynki murowane; droga główna też, dzięki ciągłemu nadzorowi i dbałości naszego inżyniera powiatowego p. Sroki, w niebywałym jest porządku, a za inicjatywą naczelnika powiatu i wspólnem staraniem inżyniera, niedługo może będziemy mieć szosę do Koluszek. Dużo pracy i trudu to kosztować będzie, lecz ostatecznie, jeśli nie my, to choć nasze wnuki wygodniej jeździć będą.

Leo—ne.

— **Zmiany w duchowieństwie.** Ks. Franciszek Sojka mianowany został wikaryjuszem do parafii Siewierz w pow. będzińskim. Przeniesieni zostali wikaryjusze: Ks. Zenon Cwi-long do popijarskiego kościoła w Piotrkowie Ks. Edward Żołnowski do parafii Piotrków i ks. Władysław Kryger do parafii Sulejów. Przeniesieni zostali administratorzy parafii: Ks. Ludwik Wojlanis do parafii Staro-Krzepice, w pow. częstochowskim i ks. Stanisław Jackowski—do parafii Truskolasy, tegoż powiatu.

— **Zmiany służbowe.** Kancelista sądu okręgowego piotrkowskiego Aleksander Nikitin przeniesiony został na taką posadę do wydziału administracyjnego przy rządzie Gubernialnym piotrkowskim.

— **Długowieczność.** W majątku Lipieze w pow. noworadomskim, zmarła dnia 9 b. m. s. p. Julija z Szymańskich Zabłocka w roku życia 112; rodzila się bowiem w kaliskim, w maju, r. 1782. Zmarła zachowała do ostatnich chwil życia zupełną przytomność umysłu.

— **Skwer,** na placu przed kościołem pobernardyńskim, jest już założony i z wiosną stanowić będzie prawdziwą ozdobę tej części miasta. Głogi, jaśminy, róże sztamowe, tuje, derenie i tym podobne krzewy zapelniają klomby, przyczem zostawiono miejsce wolne na trawniki, wśród których już dziś ułożono parę klombów dywanowych. O ileż to piękniej wyglądać będzie, niż projektowane pierwotnie zasadzenie skweru kasztanami i wogóle wysokimi piennymi drzewami, które zasłaniałyby okna sąsiednich domów. Skwer ten urządzony został przez ogrodnika miejskiego, p. Hołójskiego.

— **Rabusie.** Niedawno, w ciągu bardzo krótkiego czasu, w okolicy Sosnowca, dokonano czterech śmiałych napadów. Ponieważ w każdym wypadku działało trzech rabusiów, powzięto więc słuszne podejrzenie, iż napadali jedni i ci sami. W chronologicznym porządku napady zdarzały się jak następuje. W lesie między Niemcami a Granicą został napadnięty Antoni Różański, który, broniąc się, został obezwładniony, obity i ograbiony z kilku rubli gotówki; rabusie ukryli się w zaroślach. W kilka dni później w lesie, należącym do majątku Łęka napadniętą została Jadwika Witkova, której zrabowano 9 rs.; poszkodowana twierdzi, że rabusie uzbrojeni byli w rewolwery i noże. W jakiś czas znowu w lesie dąbrowskim napadnięto przechodzącego Teofila Sątka, zadano mu ranę i zrabowano zegarek oraz 7 rs. 60 kop. gotówką. Na drugi dzień potem w tymże lesie napadnięto trzech przejeżdżających handlarzy: Anzela Lajzerowicza, Wolfa Gronka i Ieka Gleitmana, którzy stawili zacięty opór, lecz pokonani zostali, przyczem Gleitman otrzymał nożem silny cios w plecy, a reszcie odebrano przeszło 70 rs. gotówką. Po tym napadzie, policja będzińska trafiła na ślad złooczyńców, z których, dwóch aresztowała i podobno jest już na tropie trzeciego.

— **Niedbalstwo i lekkomyślność** wieśniaków znowu były przyczyną groźnego pożaru. Oto we wsi Stanki, w domu murowanym, należącym do pięciu gospodarzy, pękła boczna ściana komina, której nietylko że nie naprawiono, lecz około komina na poddaszu składano... słomę. Niedawno wy-

leciała iskra przez szparę, zajęła słomę i cały dom wartości przeszło 1,000 rs. stał się pastwą płomieni, które nadto strawiły wszystkie sąsiednie budynki.

— **W Częstochowie.** W gronie uczestników kasy zaliczkowo-wkładowej urzędników tutejszych, powstała myśl zaryzykowania kapitału zapasowego na założenie składu kolonialnego, w którym, niezależnie od urzędników, zaopatrywałyby się w towar okoliczne sklepy po wsiach i miasteczkach. Skład taki, mając możność zbywania taniej, niż sklepy prywatne, mógłby zyskać szeroką klientelę, co wpłynęłoby znakomicie na przysporzenie funduszy kasie, której kapitał, jak dotąd, nieznacznie zaledwie daje odsetki.

— **W fabryce odlewów żelaznych,** p. t. „Wulkan“, w Częstochowie, skutkiem nieostrożności dozorujących robotników, wykpiła z retorty lawa, która poparzyła, szczęściem że niezbyt niebezpiecznie, pięciu ludzi: Gałka, Chorupskiego, Kotara, Ledwonia i Pajaka. Wszystkim natychmiast udzielono pomocy lekarskiej.

— **W majątku Zalesice** około Potoku Złotego na tartaku hr. Raczyńskiej wybuchł pożar, który zlokalizowano; zgorzała wszakże szopa, stodola i inne zabudowania gospodarze, oszacowane ogółem przeszło na 800 rs.

— **Kradzież.** W zeszłym tygodniu skradziono cztery krowy właścicielowi folwarku Proboszczowice w pow. łódzkim. Urządzono pościg za złodziejami, a sam właściciel, dosiadłszy konia, puścił się w stronę folwarku Jerzew. Na drodze powrotnej, przez las zgierski, napadli na p. K. rabusie leśni i zdarli z niego futro. W walce, która się przytem wywiązała, otrzymał p. K. kilka poważnych ran.

— **Ospa w Łodzi.** W ostatnich dniach było w Łodzi parę śmiertelnych wypadków ospy, wyłączone z dziećmi nieszczepionemi. Środki ochronne, przeciw rozszerzeniu się jej—przedsięwzięto.

— **Tajną szkołę** żydowską, istniejącą w Łodzi bez pozwolenia władzy szkolnej, wykryła policja w domu pod nr 6 przy ulicy Rozwadowskiej. Lokal niezwłocznie zamknięto, utrzymującego zaś szkołę, Moszka Bugajskiego pociągnięto do odpowiedzialności sądowej.

— **Pogłoska** o rozpoczęciu robót około założenia linii telefonicznej pomiędzy Łodzią i Warszawą, okazała się przedwczesną. Obecnie zbierane są dopiero podpisy przyszłych abonentów i, jeżeli liczba ich dojdzie do 50, budowa linii rozpoczęta będzie z wiosną r. p.

— **W sprawie rozszerzenia** w Łodzi stacji towarowej, komisja, wydelegowana do oszacowania czterech morgów gruntu, podlegającego wywłaszczeniu na potrzeby dr. żel. fabryczno-łódzkiej, oznaczyła cenę na 200,000 rs. Zarząd drogi fabryczno-łódzkiej zwrócił się do komisji z propozycją, zmierzającą do zaoszczędzenia 57,000 rs. w ten sposób, iż zgodziłby się nabyć dwie trzecie owego terytorjum spornego za 143,000 rs. Komisja odrzuciła propozycję zarządu dr. żel. z tej zasady, że polecono jej oszacować całe terytorjum, bez wydzielenia jakiejś parceli. Wobec tego, nie pozostaje zarządowi dr. żel. fabryczno-łódzkiej nic innego, jak zapłacić cenę ustanowioną, albo też odłożyć sprawę rozszerzenia stacji do czasów szczęśliwszych.

— **W gronie dam łódzkich,** należących do towarzystwa śpiewackiego „Lutnia“, kielkuje myśl zorganizowania chóru żeńskiego. Dyrektor „Lutni“, p. Danysz, popiera gorąco tę sprawę.

— **Inspektor fabryczny** p. N. Fedorof, zawiadamia fabrykantów i przedsiębiorców, że termin składania deklaracji na wystawie w Niższym Nowgorodzie w r. 1896, przedłużony został do Nowego Roku, t. j., do d. 13 stycznia r. 1895. Blankiety i przepisy dru-

kwane, dotyczące wystawy, wydawane są codziennie w kancelaryi inspektora od g. 8 rano, do godz. 8 wieczór, bez wyjątku dni świątecznych.

— **Filija banku handlowego warszawskiego** w Łodzi otwartą będzie d. 1 stycznia 1895 r.

— **Handel.** Na 232,000 mieszkańców, statystyka łódzka wykazuje 10 aptek, przy obrocie 200,000 rub.; 4 sklepy materyjalów aptecznych z produkcją na 48,000 rub.; 375 piekarni, z obrotem na 3,000,000 rub.; 244 jatek z obrotem na 1,320,000 rub.; 274 dystrybucyje, przy obrocie na 600,000 rub.; 620 wyszynków i składów hurtowych wódek i spirytualijów—3,400,000 rub.; 11 kantorów bankierskich, przy obrocie rocznym na 4,500,000 rub.; 5 łaźni, z obrotem na 12,000 rubli.

— **Ceny okowity.** Podług dystylarni łagiewnickiej barona Heinzla, wiadro okowity 78°, w sprzedaży hurtowej—8 rub. 90 kop.; w sprzedaży detalicznej—9 rub.

— **Z pow. Brzezińskiego** piszą do „Gaz. Warsz.“: Znana działalność byłego Banku Polskiego, otworzyła we wsi Osiny, na folwarku Józefów, fabrykę, których w kraju, jeżeli się nie myli, dwie tylko mamy. Początkowo produkcja fabryki ograniczała się tylko na wytopianiu rudy i walcowaniu miedzi, następnie zaczęto wyrabiać mosiądz i różne wyroby z miedzi i mosiądzu. Obecnie fabryka, jakkolwiek nie podług ostatnich wymagań nauki prowadzona, produkuje rocznie 11,000 centnarów miedzi i wyrobów z niej, oraz 4,000 centnarów mosiądzu i zatrudnia do 50 robotników. Hamernia należy obecnie do p. Pribera. Przemysł gorzelniczy mniej u nas rozwinięty, niż w sąsiednim pow. rawskim; w obecnej kampanii dwie tylko gorzelnie funkcjonują. Kartofli mniej i gorsze, niż w roku zeszłym, a cena ich targowa dochodzi do 1 rub. 20 kop. za korzec. Z innych zbóż, owies tylko trzyma się w cenie, placą po 2 rub. 60 kop. za korzec. Żyto i pszenica nie mają nabywców, a śpiżrze dominialne mają na składzie jeszcze zeszłoroczne ziarno.

Sklepy spożywcze spółkowe, nie mają u nas szczęścia; dwa lata temu upadł sklep taki w Tomaszowie, obecnie zaś kona i brzeziński sklep spożywczy. Na gruzach tomaszowskiej spółki, powstał sklep prywatny, znakomicie prosperujący; o spadek po brzezińskim nieboszczyku zacięta wre konkurencja.—Powiatowe miasto odczuwa brak cukierki i hotelu; trochę pieniędzy i niewielkie wymagania, dać mogą fachowcowi niezłą egzystencję.

Wiadomości bieżące.

— **Budowie wiejskie.** Czyt. w „Gazecie Warszawskiej“, że w celu zapobieżenia, a przynajmniej zmniejszenia liczby pożarów we wsiach, mają być wprowadzone, jak donoszą „Warszawskie Gubernialne Wiadomości“ następujące środki bezpieczeństwa: 1) przedewszystkiem, przy odbudowaniu wsi spalonej, należy sporządzać plan racjonalnego rozstawienia budynków, tak aby w jednym punkcie nie były nagromadzone i zacięśnione; 2) kuznie i cegielnie nie powinny być stawiane w obrębie wsi, lecz na krańcach i o ile możności w pobliżu sadzawek, stawów, lub strumieni; 3) wyborny i wyprobowany środek, zapobiegający szerzeniu się ognia, stanowi wysadzanie drzew przy drogach i wokół zabudowań, lecz wyłącznie drzew liściastych; 4) piece powinny być od ścian drewnianych odgródzone cegłą; 5) kominy należy bezwarunkowo budować z cegły ogniotrwałej, wysokość ich nad dachem powinna stanowić najmniej arszyn; 6) w każdym podwórzu, w oddaleniu od zabudowań, powinien być urządzony dół, głębokości kilku łokci, dla wrzucania popiołu.

— **Sąd okręgowy radomski** na kadencji w Kosińskich sędził sprawę następującą: Mieszczanie z Żarnowca, w pow. opoczyńskim, K. Zwierzyński i St. Rolnik zmarli na cholere. Krewni i znajomi zmarłych, Wolczyński, Łysiak, Kubiszewski, Aleksandrowicz, Ambrosik i inni, odebrali zwłoki strażnikom przemocą i pogrzebali je na cmentarzu ogólnym. Wytoczono im proces o opór władzy. Sąd skazał Kubiszewskiego na tydzień, a dwudziestu czterech innych podsądnych, na trzy tygodnie aresztu policyjnego.

— **Przy wierceniu studni** artezyjskiej na Starym Rynku w Kaliszu na głębokości 200 stóp w opoce kamiennej, znaleziono kawałek skamieniałej kory

drzewnej. Skamieniałość ta znajduje się w posiadaniu d-ra Wilczewskiego.

Licytacje. Naczelnik rządowych zakładów górniczych ogłasza, że w zarządzie tychże zakładów w Suchedniowie, odbędą się licytacje na dowóz i dostawę materiałów w 1895 r.; a mianowicie: 1) na dowóz materiałów dla zakładów w Rejowie, Bzinie i Mostkach, dnia 3 (15) Listopada 1894 r. na sumę rs. 45,461 kop. 69; 2) dla Sielpieckiego, na sumę rs. 16,694 kop. 34; 3) na dostawę tartych materiałów drzewnych na sumę rs. 317 kop. 29; 4) na także dostawę dla zakładu w Białogonie na sumę rs. 359 kop. 50; 5) na dowóz materiałów drzewnych do zakładu w Białogonie na sumę rs. 763 kop. 31; 6) na przewóz wyrobów do Warszawy na sumę rs. 1,162 kop. 45; 7) na dostawę drzewa dla zakładu w Sielpi na sumę rs. 5,625; 8) na wywózkę szlaki z pieców na sumę rs. 2,183 kop. 23.

W Chelmie zdarzył się następujący wypadek, spowodowany nieostrożnym obejściem się z bronią. Do pewnej rodziny przybył b. uczeń szkoły technicznej, obecnie pracujący na drodze żelaznej w Cesarstwie, i przywiózł z sobą rewolwer. Dwaj uczniowie szkoły technicznej, znajomi przybyłego, zaczęli oglądać rewolwer i jeden z nich spowodował wystrzał, którym niechcący zabił swego kolegę Piaseckiego. Mimowolnym sprawcą nieszczęścia był syn jednego z dozorców drogi żelaznej Nadwiślańskiej, z pobliskiej stacji Lublina, (Koponicy), Nasierowski.

W Warszawskim kantorze Banku Państwa odbywały się ostatnimi czasy narady pod przewodnictwem zarządzającego kantorem, rz. r. st. Makareni, a z udziałem dyrektorów poszczególnych wydziałów, w sprawie wydanych obecnie przepisów, o udzieleniu pożyczek na sola weksle dla przemysłowców. Na posiedzeniach tych, po zbadaniu warunków przemysłowo fabrycznych w gub. Królestwa Polskiego, postanowiono, iż właściciele ziemscy, mający zakłady przemysłowe na swych gruntach, będą mogli korzystać podwójnie z kredytu, a mianowicie na zastaw nieruchomości fabrycznych, a także za poręczeniem terminowem, t. j. na sola weksle.

W ostatnich czasach daje się zauważyć wśród rolników dążność do łączenia się w zbiorowe jednostki w celu zjednoczenia sił do wspólnej walki z nieprzyjawnymi dla rolnictwa warunkami. Tworzą się towarzystwa, związki i stowarzyszenia wzajemnej pomocy. Najwięcej dążności w tym kierunku przejawiają rolnicy z gub. Królestwa, chociaż, jak pisze *War. Dn.*, Rosyja środkowa również nie pozostaje w tyle. W tych dniach ministerjum rolnictwa zatwierdziło ustawy nowych Towarzystw: Elatowskiego, gub. tambowskiej, gub. czernichowskiej, Mściłowskiego i Nowoskolskiego. Bardzo wiele ustaw nowych Towarzystw jest jeszcze do przejrzania i ministerjum nie będzie zwlekało z zatwierdzeniem ich. Towarzystwa te mają na celu albo usunięcie pośrednictwa z handlu produktami rolniczymi, albo szerzenie wiadomości rolniczych wśród włościan.

Górnictwo. Ulegający organizacyi zarząd górnictwa dla gub. Królestwa Polskiego, jak donoszą z Petersburga, pomieszczony będzie w Warszawie.

W Radomiu, na targach miejscowych ceny zboża nieco się podniosły. Za pszenicę wyborową płacą rs. 4 k. 35, żyta rs. 2 k. 85, jęczmienia rs. 2 k. 50, tatarski rs. 4 k. 50, owsa rs. 1 k. 70, grochu rs. 4 k. 5.

Funt mięsa wołowego dotąd stale utrzymuje się 10 kop., cielęciny 12 kop., baraniny 9 kop.

ROZMAITOŚCI.

Czytamy w „Gaz. Pol.” Jedną z największych plag gospodarstw podwórzowych, są szczyry, których wytępienie jest bardzo trudne. Używałem rozmaitych środków, ale wszystkie były bezskuteczne. Dowiedziawszy się, że w laboratorium Pastera w Paryżu wyrabiają zarzek bakteryjologiczny na szczyry, sprowadziłem takowy w epruwetkach na żelatynie i stosownie do przepisu zadaniem go. Rezultat był zdumiewający: zaraza pomiędzy szczyrami tak się rozprzestrzeniła, iż chodziły one jak błędne i w parę tygodni wyzłychały. Z korespondencyi dowiedziałem się, że dział powyższy prowadzi nasz rodak pan Jan Danysz (Paris, 21 Avenue Reille).

Zaznaczam, że trucizna, o której mowa, nie jest szkodliwa dla ludzi, ani dla żadnych zwierząt domowych. Cena 5 epruwetek rs. 6.

N. Zakrzewski.

Liwadyja. Dzienniki petersburskie podają następujące szczegóły o Liwady: Liwadyje nabył Cesarz Aleksander II od hr. Potockiego. Cudowna przyroda południa z balsamicznymi lasami, czystem powietrzem górskim i oświeżającym wiatrem morskim, czyni Liwadyje prawdziwie rozkosznym zakatkiem. Leży ona na stoku gór malowniczych, pokrytych gęstą roślinnością i dochodzących do samego morza. Wśród rozkosznego parku, tonąc niejako w zieleni, wznosi się pełen prostoty niewielki pałacyk jednopiętrowy, w którym Najjaśniejszy Pan życie zakończył. Pałac składa się z dwóch części złączonych łukiem; przed nim klomby kwiecia wonnego; dokola olbrzymi park z niezliczoną ilością alei i tarasów, ze wzgórzami, posągami strumieniami, wodotryskami. Pokoje w pałacu umeblowane są w stylu wschodnim. Architektura pa-

łacu jest w stylu starobizantyjskim. W pobliżu znajduje się drugi pałac, w którym teraz mieszkała Cesarska Rodzina. Pałac ten jest znacznie większy; obok niego wznosi się cerkiew pałacowa, mała, ale nadzwyczaj bogata. W pobliżu jest druga, o wiele większa cerkiew, dla powszechnego przeznaczenia użytku. Obszerne winnice liwadyjskie dostarczają corocznie około 4-ch tysięcy wiader wina.

Poeta szwec. W tych dniach minęło czterysta lat, jak Niemcy wydały na świat szweca i poetę zarazem. Był nim ten, który na szyldzie swego domu w Norymberdze wypisał:

Hans Sachs Schuh
Macher und Poet dazu.

Hans Sachs był najpłodniejszym z poetów, liczba jego utworów wnosi bowiem 6,205, pomiędzy którymi 208 sztuk dramatycznych; ogółem napisał pół miliona wierszy. W Wiedniu w Operze i Burgu odbyły się przedstawienia na cześć Hansa Sachsa. W Norymberdze odbyła się uroczystość, na której Goetze z Drezna wypowiedział odpowiednią przemowę. Następnie przez ulice miasta wyruszył malowniczy pochód w średniowiecznych kostiumach, w którym wzięły udział liczne tłumy ludności. W Wiedniu otwarto w bibliotece nadwornej „wystawę Hansa Sachsa“, zawierającą rzadkie wydania jego poezyj, książki dotyczące poety-szweca, oraz oryginalny manuskrypt jednej z pieśni. Wieczorem odbył się w sali balowej Ronachera komers, na który przybyło także wielu profesorów wiedeńskich, a jako delegaci z innych uniwersytetów: prof. Kreizenach z Krakowa, Mertens z Grachu i Schuster z Pragi. Między innymi produkcjami, prof. Haas wyrecytował przepowiednię Hansa Sachsa „Święty Piotr i kmiotkowie“, a orkiestra odegrała utwór cesarza Wilhelma II „Hymn do Aegira.“

Próby rwania zębów przy pomocy elektryczności, czynione w tych dniach w Londynie, zupełnie się podobno udały. Obmyślono w tym celu aparat, będący właściwie induktorem Ruhmkorffa, ale tak urządzony, iż może czynić 452 drgań na sekundę. Pacjent siada na krześle i ujmuje w lewą ujemną a w prawą dodatni przewodnik. Dentysta wówczas otwiera prąd i wzmacnia go do takiej siły, jaką pacjent bez przykrości znieść może. Następnie łączy lewarek z prądem i nakłada na uszkodzony ząb, który w skutek drgań wyskakuje w jednej chwili. Ta, niezbyt jasno opisana tu procedura, ma się podobno dokonywać bez bólu i z niezwykłą szybkością. Pacjent doświadcza tylko uczucia lekkiego uciążenia w rękach i w ramionach, podczas gdy o wyjęciu zęba dowiaduje się wtedy, gdy go już nie ma. Świetnie!—jeżeli to okaże się prawdą..

Pomnik Chopina w Paryżu. Dziennik *Le petit Journal* wzywa do składek na budowę pomnika we Francji. Redakcja proponuje, ażeby pomnik stanął w alejach Tuilleryjskich, albo w parku Monceau.

Teatr w Lwowie. W radzie miejskiej we Lwowie toczą się nadzwyczajnie gorące rozprawy w kwestyi wybrania miejsca pod budowę nowego gmachu teatru, którego projekt ostatecznie wypracowany, podany ma być do rozpatrzenia w styczniu r. p. podczas kadencji sejmowej. Wiele głosów odzywa się za kupieniem przez miasto dotychczasowego budynku, który przejść ma w ręce prywatne. Projekt ten wydaje się dość praktycznym, nadewszystko byłby najniższymi ze wszystkich kosztownym. Miasto przeznacza na cele budowy teatru 700,000 złr. Jest zaś nadzieja, że wydział krajowy wyznaczy subwencję w kwocie 400,000 złr.

O malarstwie polskim „Now. Wr.” pisze: „Istotnie trudno jest pojąć, jakim sposobem nędzne, nieśmiałe malarstwo artystów polskich w początku naszego wieku, w ciągu jakichś 30 lat wzrasta niemal co godzina do olbrzymich pod względem pomysłu i techniki prac Grotgera, Matejki, Brandta, Siemiradzkiego, do wykwitłej prawdy Chelmońskiego, Pochwalskiego, Szymanowskiego i innych. Malarze ruscy historyczni lub uważający się za nich, mogliby się uczyć od polskich miłośców do tematów rodzimych. Niema prawie ważniejszych chwil w historii polskiej, któreby nie znalazły odwzorowania na płótnie. Nie mówię już o Matejce; prace jego trudne są do zrozumienia dla człowieka nieobznajmionego z przeszłością narodu polskiego, tem więcej, że każdy jego obraz, to cała galerja portretów. Dla hr. Andrzeja Potockiego Matejko wymalował dwa-naście bardzo spomplikowanych studyjów, zaznających główne stopnie rozwoju cywilizacyi polskiej, poczynwszy od przyjęcia chrztu w 965 r. do ustawy z 1791 r.—Z 643 numerów pawilonu matejkowskiego tylko olbrzymie płótno „Dziwica Orleańska w Reims“ i studyja do niej, nie mówią o Polsce. Artysta cały swój talent poświęcił dziejom ojczystym; ale jak też za to został uczczony przez swoich! Jest to półbożek społeczeństwa polskiego, autorytet, przed którym milkną wszelkie spory!“

Cesarz Wilhelm ofiarował 12,000 marek z własnej szkatuły na odbudowanie teatru w Bydgoszczy.

Wąż bratobójca. Niezwykle wypadek zdarzył się w londyńskim ogrodzie zoologicznym. Dozorcy, przybywszy rano przed klatkę, w której były zamknięte dwa węże boa, ku wielkiemu swemu zdziwieniu zobaczyli jednego tylko; drugi został pożarty przez swego towarzysza. Żarłoczny wąż był tak wzdęty, iż łuski na jego skórze nie wchodziły

jedna w drugą i nie mógł się poruszyć, a tem mniej zwinąć w pierścień. Bliższe zbadanie sprawy „morderstwa“ wykazało, iż większy z węzów pożarł był właśnie gołębia (którego każdemu z nich dawno na pożywienie), gdy drugi zaczął się do swojej porcy zabierać. Działo się to w chwili zamknięcia ogrodu. Przypuszczają zatem, że większy boa rzucił się na część gołębia niepożartą jeszcze przez swego towarzysza, a że ten zdobył się puścić nie chciał, tamten wraz z nią go połknął. Ofiara bratobójczego zamachu ważyła 50 funtów angielskich. Wedle ostatnich wiadomości, wąż węzożerca odżył już zwinność, łuski się zeszyły, pozostała tylko sennosc.

Rok bez snu. „West Cork Eagle“ pisze, że w hrabstwie Cork w Irlandyi, w przytułku robotniczym, który zależy od administratorów dobroczynności publicznej Schull'u, czyli *Schull Guardians*, znajduje się człowiek 70-cioletni, który od 380 dni nie spał ani jednej chwili; ma przytem apetyt i jest zupełnie zdrow.

Pan Korespondent.

Posłuchajcie mnie, panowie,
Bez zmrużenia waszych powiek,
Bo nie każdy wie zapewne,
Co to znaczy wielki człowiek!

Co to znaczy ten, co w głowie,
Wszecmądrości ma już: a-zet,
Oto taki, kto z prowincyi
Do warszawskich pisze gazet.

Jest zazwyczaj on agentem,
Nie różni się w szarym tłumie,
Więc przez wprawę jako tako
Czytać, pisać jeszcze umie.

Raz mu jakiś gdzieś artykuł
Wydrukował ktoś, a zatem
Wielką został już osobą,
Znakomitym literatem!

Odtąd dumnie nosi głowę,
Blaski sławy w kolo sieje,
Gdy mu kto się nie podoba,
Wnet powiada: „ja go zleję!“

O najcięższej filozofii
Własne zdanie mieć potrafi,
Chociaż mnóstwo wątpliwości
Ma na punkcie... ortografii.

Jest mu całkiem obojętna
Zwykłych, małych ludzi tłuszcza,
Gdy usłyszy plotkę jaką,
Zaraz w druku w kurs ją puszcza.

Ma się seryo za wielkiego
I popiera to obliczem,
Pewien siebie, chociaż w gruncie
Nie zna wcale się na niczem.

Nieraz straszne brednie pisze
Ta osoba znakomita,
A... gazety to drukują
I publiczność nasza czyta.

„Mucha“.

Ruch pociągów

na stacjach: Piotrków, Koluszki i Łódź
na sezon zimowy 1894 r.

	G.	M.	
w kierunku od Warszawy do Granicy:			
№ 1 Kuryjerski (przych. (2 klasy) { odchod.	2	41	} w nocy.
	2	46	
№ 5 Pospieszny (przych. (3 klasy) { odchod.	4	14	} po południu.
	4	24	
№ 9 Osobowy (przych. (3 klasy) { odchod.	9	28	} zrana.
	9	38	
w kierunku od Granicy do Warszawy:			
№ 2 Kuryjerski (przych. (2 klasy) { odchod.	3	9	} w nocy.
	3	15	
№ 6 Pospieszny (przych. (3 klasy) { odchod.	1	20	} w południe.
	1	30	
№ 10 Osobowy (przych. (3 klasy) { odchod.	5	52	} wieczorem.
	6	2	
Pociągi miejscowe (3 klasy):			
№ 13 (przych. z Warszawy	12	35	} w południe.
№ 14 (wychodzi do Warsz.	8	30	
№ 15 (przych. z Warszawy	10	5	} wieczorem.
№ 16 (wychodzi do Warsz.	6	30	
№ 19 (wych. z Piotrk. do Sosnowca i Granicy	6	—	} rano.
№ 20 (powr. do Piotrkowa	11	30	

w kierunku Koluszki-Łódź i Łódź-Koluszki.

Z Koluszek do Łodzi:	Z Łodzi do Koluszek:
№ 1.—nocą g. 2.—	№ 2.—w nocy g.12.30
№ 3.—rano g. 8.30	№ 4.—rano g. 6.15
№ 5.—w dzień g. 3.30	№ 6.—w dzień g. 1.—
№ 7.—wieczor. g. 7.25	№ 8.—w dzień g. 5.30
№ 9.—wieczor. g. 9.13	№ 10.—wieczór g. 7.33

Licytacje w obrębie gubernii.

— W dniu 15 (27) stycznia 1895 r. w sądzie okręgowym piotrkowskim na sprzedaż: 1) Kolonii № 1 we wsi Sulmierzyce w pow. Noworadomskim od sumy 950 rs. 2) nieruchomości w Sulejowie pod № 142 (27), od sumy 1000 rs. 3) osady w majątku Bogusławski-Janki, w pow. Kawskim, pod № 7, od sumy 500 rs. 4) nieruchomości w m. Rawie, przy ul. Warszawskiej pod № 371/63, od sumy 4000 rs.

— 5 (17) stycznia, tamże, na sprzedaż nieruchomości położonej w Nowych Bałutach przy ul. Zgierskiej pod № 60, od sumy 5000 rs.

— 21 grudnia (2 listopada) w sądzie zjazdowym w Piotrkowie, na sprzedaż nieruchomości w Sulejowie, należącej do Grzegorza Gajdy, od sumy 80 rs.

— 4 (16) stycznia w sądzie zjazdowym w Częstochowie na sprzedaż nieruchomości tamże: 1) pod № 496 od sumy 3300 rs. 2) pod № 431 od sumy 900 rs. 3) w osadzie Przyrowie pod № 321 od sumy 600 rs. 4) w osadzie Krzepicach przy ul. Celnej pod № 327, od 1500 rs.

— 8 (20) listopada na rynku w m. Piotrkowie na sprzedaż koni i wozu.

— 23, 24, 25, 28, 29, 30 listopada (5, 6, 7, 10, 11, 12 grudnia) w kancelarii leśnictwa Lubocheńsk na sprzedaż drzewa od sumy 34220 rs. 53 kop.

— 28 listopada (10 grudnia) w urzędzie pow. Brzezińskiego na wybrukowanie w m. Brzezinach kanału przy ul. Stare-miasto, od sumy 712 rs. 82 kop. (in minus).

— 24 listopada (6 grudnia), 1 (13), 7 (19), 15 (27), grudnia 1894 r., 22, 29 grudnia (3, 10 stycznia) 1894/5 r. na rynku m. Łasku na sprzedaż inwentarza żywego i martwego.

— 7 (19) listopada na komrże Sosnowicach na sprzedaż skonfiskowanych towarów, na sumę 2000 rs.

— 8 (20) listopada w urzędzie gminnym Dąbrowa, w pow. Noworadomskim, na sprzedaż 129 sztuk topoli, od 177 rs. 66 kop.

— 4 (16) stycznia 1895 r. w sądzie zjazdowym w m. Łodzi na sprzedaż nieruchomości, położonych w tymże mieście 1) przy ul. Wolberskiej,

pod № 210, od sumy 60000 rs. 2) pod № 138, od sumy 300 rs. 3) przy ul. Dzikiej (Mikołajewskiej) pod № 1096E, od sumy 10000 rs. 4) na rogu ulic Piotrkowskiej i św. Karola pod № 712, od sumy 13000 rs.

— Tegóż dnia, w sądzie zjazdowym w Częstochowie, na sprzedaż nieruchomości położonej w temże mieście przy ul. P. Maryi pod № 269/77 od sumy 14000 rs.

— 25 listopada (7 grudnia) w urzędzie gubernialnym piotrkowskim na dostawę żywności dla aresztantów więzienie w Łodzi, od 9, 55 kop. za dzienną porcję.

— 22 listopada (4 grudnia) tamże na dostawę opału w ciągu 1895 r. dla więzienia w Piotrkowie.

— Tegóż dnia, w magistracie m. Będzina na 3-letnią dzieżżawę dochodów z mykwy w m. Będzinie od sumy 2405 rs. 85 kop. rocznie, in plus; oraz z czytania rodaju, oo sumy 150 rs. 10 kop. rocznie in plus.

— 21 grudnia (3 stycznia) 1895 r. w sądzie zjazdowym w Piotrkowie na sprzedaż nieruchomości w osadzie Strykowie pod № 125, od sumy 500 as.

— Do numeru Gwiazdkowego w dalszym ciągu nadesłali ogłoszenia:

Z Piotrkowa: I. Kozłowski — apteka i skład wód mineralnych; Szymański — cukiernie; M. Popowska — towary łokciowe; Abrahamson — browar parowy; Zommer — cukiernia.

Z Łodzi: Markus Kohn — przedziałnia i tkalnia; I. B. Weżyk — skład win i tow. kolonialnych; Rozenblum — skład cygar; A. Roszkowski — cukiernia; P. Desurmont — czesalnia i przedziałnia wełny; Bracia Baruch — skład towarów fabrycznych. Neidlinger — skład maszyn do szycia; J. Kunitzer — Tow. Akcyjne wyrobów bawełnianych;

M. Silberstein — Tow. Akc. wyrobów wełnianych i bawełnianych; I. Wolski — skład win; F. Kinderman — fabryka chustek i kor-tów; Konrad — cukiernia; Z. Salamonowicz — tartak parowy; A. I. Lubiński — skład towarów bawełnianych; Moritz Fraenkel — skład węgla i żelaza; Robert Müller — wyro-by zegarmistrzowskie.

Z pow. będzińskiego: K. Srokowski, Dąbrowa — reklamacje frachto-we; Złasnowski, Gajdamowicz, Koczorowski — firma „Tryton“ biuro techniczne; Fabryka szkła — w Zawierciu; G. Bukowski — dom handlowy, Dąbrowa; A. Deichsel — fabryka lin drucianych; Hotel Krauze — w Będzinie; D. Sercarz — browar parowy, w Będzinie.

Z Warszawy: Plato von Reus-sner — wydawnictwa naukowe; Henryk Le-wisohn — ubiory; „Capillifer“ — środek — leczniczy; Jan Pałka et C-o — skład wyrobów technicznych.

(d. e. n.)

Józef Polczyński, adwokat przy-sięgły przy Izbie sądowej, w Warszawie. Nowogrodzka 37. (12—7)

Poleca się **pierwszorzędnym a tani Hotel Angielski w mieście Częstochowie**, w bliskości dworca kolei żelaznej.

O G Ł O S Z E N I A.

MUZEUM PRZEMYSŁU i ROLNICTWA w WARSZAWIE.

W miesiącach maju i czerwcu 1895 r., odbędzie się w War-szawie w zabudowaniach Cyrku przy ul. Ordynackiej

Wystawa wyrobów metalowych

Wystawa obejmie dziesięć działów, jako to: 1) wyroby z żelaza, stali, miedzi, mosiądzu i t. p.; 2) wyroby z brązu i odlewy; 3) wyroby ze złota, srebra i t. p.; 4) instrumenty i przyrządy; 5) aparaty elektrotechniczne i galwanoplastyczne; 6) instrumenty muzyczne dete; 7) zabawki metalowe; 8) welocepedy, maszyny do szycia; 9) narzędzia i przyrządy dla straży ogniowych; 10) motory parowe, gazowe i t. p.

Zyczącym przyjąć udział w tej wystawie, kancelaryja Muzeum Przemysłu i Rolnictwa oraz wystawy (Krakowskie-Przedmieście 66), udziela programy, regulaminy i wzory do deklaracji, oraz wszelkie bliższe szczegóły za zgłoszenie się osobiście, lub listownie; również przyjmują się tamże ogłoszenia i reklamy do katalogu wystawy.

Deklaracje przyjmują się do dnia 3 (15) stycznia 1895 r. Wystawa otwartą zostanie dnia 3 (15) maja tegoż roku.
(W. B. O. № 5099) (3—2—4)

Droga Żelazna

Warszawsko-Wiedeńska

podaje do wiadomości, że w dniu 18 (30) Stycznia 1895 r. o godzinie 10 rano na stacyi Sosnowice odbędzie się sprzedaż przez publiczną licytację 6-ku transportów starego żelaza, po 610 pudów każdy, przybyłych w mie-siacu Wrześniu r. b. za frachtami Rostów nad Donem—Sosnowice za №№ 24938, 27117, 27745, i 28287, Nikołajew—Sosnowice №№ 1589 i Pe-trowsk—Sosnowice № 4854. (3—3)

Od 1 Stycznia 1895 r.

Jest do wdzierżawienia Propinacyja

w Osadzie Rosprza,

położonej pod Piotrkowem o pół wiorsty od stacyi drogi żel. War. Wied., gdzie odbywają się jarmarki i tygodniowe targi; w miejscu Kościół Para-łjalny, Sąd gminny i Zarząd gminny. Coroczny przemarsz wojsk i trakt do Częstochowy, po którym liczne Kompanije patników odbywają swę pielgrzymki. Szczegóły udzielone będą na miejscu, — albo piśmiennie w Warszawie, adresu: na ulicę Chmielną 76, do Właściciela domu. (3—1)

!!! KALOSZE !!!
!!! Tylko 1-o gatunku !!!
Sklep Galanteryjno-Perfumeryjny pod firmą

„Juljan”

Posiada wielki wybór: kaloszy męskich, damskich i dziecięcych z fabryki Rusko-Amerykańskiej w St. Petersburgu, koszulek, kale-sonów, skarpetek, re-klamowiczek i całych garnitu-rów wełnianych dla Sz. PP. myśliwych. Sprzedaje takowe, jak również i wszelkie inne Towary Galanteryjne po cenach przy-stępnych. (6—4)

Przy ulicy Tobolskiej w Piotrkowie poleca się szanownej publiczności

łaźnia parowa, pry-sznic i 12 wanien,

zaopatrzone w nowe meble i urządzone według terszniejszych wymagań.
(3—3) **Szaja Brajberg.**

! Konkurencya !
Fabryka Kopert
Z. SCHOENFELDA

przy ul. Dzikiej № 1 (róg Nowolipek) w Warszawie

poleca w najrozmaitszych gatunkach koperty, sekretniki, to-rebki do prób i inne wy-roby papierowe. Telefo-na Nr. 855, (P. i S-ka 5699) (5—4)

Poszukuje się osoby dobrego to-warzystwa do wspólnej NAUKI KROJU systemem Wortha. Wiadomość w Redakeyi. (0—8)

WYNAJEM POJAZDOW
Włodzimierza Sapińskiego ul. Petersburska wprost Poezty.
KARETY, POWOZY, BRYKI, KONIE.
(26—16)

Zatwierdzone przez JW. Ministra Spraw Wewnętrznych i kaucyonowane pod firmą:

„WARSZAWSKIE BIURO OGŁOSZEŃ”

otwarte w WARSZAWIE przy ul. WIERZBOWEJ № 8, wprost Niecałej. Telefonu № 461.

Przyjmuje ogłoszenia do wszystkich pism pery-jodycznych

PO CENACH REDAKCYJNYCH.

Kantor otwarty od godz. 9 rano do 10 wieczór.

„TYDZIEŃ”

NUMER 50-ty GWIAZDKOWY

z kalendarzem na rok 1895

wyjdzie w grudniu r. 1894, i, tak jak corocznie, zostanie rozesłany gratis, wszystkim znacniejszym kupcom, przemysłowcom, fabrykantom, właścicielom ziemskim, duchowieństwu, doktorom, adwokatom etc. po wszystkich WSIACH, PARAFIJACH i MIASTACH HANDLOWYCH Gubernii Piotrkowskiej, oraz w mieście WARSZAWIE.

PP. kupcy i przemysłowcy zechcą, w swym własnym interesie, nadsyłać doń do dnia 20 listopada, swoje anonse i reklamy.

(0-7)

KALENDARZE Józefa Ungra na r. 1895.

KALENDARZ WARSZAWSKI ILUSTROWANY

POPULARNO-NAUKOWY

Wydany obecnie kalendarz na rok 1895 liczy 50 rok istnienia, mieści w sobie artykuły najcelniejszych w literaturze pisarzy, obszerny dział informacyjny i adresowy, taryfę domów, przepisy pocztowe i telegraficzne. Cena kalendarza kop. 50.

DZIENNIK

Cena egzemplarza ozdobnie oprawionego kop. 30.

Do nabycia we wszystkich Księgarniach, oraz w Warszawskim Biurze Dzienników (Ungra) Wierzbowa 8, wprost Niecałej.

Osoby zamieszkałe na prowincyi, jeżeli pod adresem wydawcy nadeszła rubla jednego na powyższe kalendarze, otrzymają takowe franco; jeżeli zaś nadeszła należność na którykolwiek egzemplarz pojedynczy, w takim razie uprasza się o dołączenie po kop. 10 do każdego egzemplarza na koszt przesyłki. Kalendarze na żądanie wysyłają się za zaliczeniem, dołączając 10 kop. za kwit pocztowy.

Adres: JÓZEF UNGER, Warszawa, Nowolipki Nr. 2406 (7 nowy), wprost Dzikiej. (W. B. O. 5415) (3-2)

TOWARZYSTWO ZWOLENNIKÓW HOMEOPATYI

w Warszawie,

podaje do wiadomości, że za pozwoleniem zwierzchności otworzyło przy ulicy Nowy-Świat Nr. 46 własną

Aptekę Homeopatyczną,

przy której mieści się ambulatoryjum (lecznica) D-ra J. Drzewieckiego, gdzie codziennie od 10 do 11 rano, niezamownym chorym udzielają się porady lekarskie za opłatą 25 kop.

Dochód z apteki przeznacza się na budowę szpitala homeopatycznego w Warszawie.

Wobec tak ważnego znaczenia i zadania apteki, Towarzystwo spodziewa się, że zwolennicy homeopatii przyłożą się do tak pięknego celu i wszystkie swoje zamówienia zwracać będą do Apteki Towarzystwa, a przez to samo przyczyniać się do utworzenia i powiększenia kapitału szpitalowego.

Cenniki w swoim czasie będą rozesłane bezpłatnie. Pragnąc je otrzymać zechcą swój adres nadesłać do Apteki Towarzystwa Zwolenników Homeopatii: Nowy-Świat Nr. 46 w Warszawie, Towarzystwo Homeopatów. (W. B. O. 5358) (3-3)

Oddział Towarzystwa Ubezp. na Życie „New-York”,

WARSZAWA, PLAC SASKI Nr. 5,

poszukuje zdolnego i energicznego reprezentanta na Piotrków i guberniję. Reflektanci zechcą podać referencyje pod powyższym adresem.

(3-2)

FABRYKA PAROWA
PIERNIKÓW, CZEKOLADY,
Świec i wyrobów Woskowych,

ORAZ

SKŁAD ŚWIEC STEARYNOWYCH KOŚCIELNYCH

Jana Wróblewskiego

w Warszawie, Kapitulna 8.—Telefon 406.

Firma istnieje od r. 1842.

Filije dla sprzedaży (Nowy-Świat Nr. 33—blizko Chmielnej.
detailed: Marszałkowska 153—róg Królewskiej.

Cenniki wysyła gratis i franco.

Miód i Wosk kupuje i sprzedaje po cenach bieżących.

Z wystaw europejskich 26 Dyplomów honorowych, medali różnych i listów pochwalnych.

EXCELSIOR

Grand Champagne

Najwyżej zatwierdzonej firmy

„Société Vinicole“ w Odessie,

wino wyrabiane przez renomowanych kawistów francuskich rzeczywiście na sposób w Szampanii praktykowany i cieszące się oddawna ogólnym uznaniem. Znajduje się we wszystkich składach win w Warszawie i na prowincyi. (5-4)

Do sprzedania za przystępną cenę

APARAT BERGERA

z fabryki Szturmf i cztery Beczki z Wozami do wywożenia nieczystości, w dobrym stanie. Obejrzeć można za sądem okręgowym, u p. K. Liedke, w Piotrkowie. (3-2)

Do dzisiejszego numeru dołącza się arkusz 30 powieści p. t. „ZEMSTA”, przekład z francuzkiego.

Redaktor i wydawca Miroslaw Dobrzański.

Padła na kolana.

Farjalla zgięła ją aż do ziemi.

Marcela chciała stawieć opór, ale potężna ręka baczenie!

— Na kolana, nędznic! na kolana i prosz o prze-

wola!

nie; pochwycił rękę Marceli i gnał ją ku ziemi, za-

Ale Farjall w gniewnem umiesieniu nie słyszał już

wczyny?.. Czy myślisz...

słowo uwierzę w twoją niewinność i w epotę tej dzie-

— Jeszcze i zawsze? Cóż pan myślisz, że tak na

— Co?.. Jeszcze?..

chanka.

wam się i zostawiam cię z zachwycającą twój ko-

— Alez dobrze! uspokój się pan. Usu-

niego.

Marcela z pogardliwym uśmiechem spojrzła na

Strzeż się, byś na nowe nie zasłużyła kary!

twego życia jest ciągłe godzenie w bezbronne istoty!

Dość mam już twojej złości i nuchwalstwa. Zadaniem

— Milcz—zawołał porywco,—milcz i strzeż się!

Cierpliwosc Maurycego wyzerpała się.

mnie.

— Sąd pana i sąd tej... nędznic, nie obchodzi

wartal!

wedle jego zasług i czynów; osądź sama, ile jesteś

— Dość tego! Tu wartosc kazdego mierzy się

— Panie!

ty nie masz prawa pogardzać nikim, ty!

miss Ellen jest nieszczęśliwą ofarą i uciekła pod

moją opiekę przed niecnemi przeladawcami. A zresztą,

pliwość jej wyczerpała się zupełnie. Samotność ciążyła jej coraz więcej. Wyszukiwała też sobie coraz to nowe zajęcia, byle zabić dręczącą ją nudę.

Porządkując pokój Farjalla po owej noocy mordu, znalazła u niego w łóżku klucz od kufra, stojącego zawsze w pokoju, obok niego. Teraz w wolnych chwilach przeglądała złożone w nim papiery, odczytując dawne listy Maurycego, obszerną jego korespondencyję z Pawłem, opisy gorącej jego miłości dla owej Kamilli i inne listy. Interesowały ją nawet listy od osób obojętnych; odczytywała nawet rachunki i kontrakty zamknięte w kufszce.

Skoro pierwsze uniesienie gniewu minęło, poszła do pokoju Maurycego i w dalszym ciągu prowadziła swoje prace. Na samym prawie dnie kufra leżał spory zwit papieru, związany taśmą czerwoną. Na pakiecie widniał napis:

„**DZIENNIK JÓZEFA BRISCOTA**“.

Chwyła go z radością, przeczuwając, że będzie to czytanie ciekawsze, od wszystkiego co dotąd znalazła i, zamknawszy kufer, uniosła swoją zdobycz i poszła do swego pokoju, by tam czytać swobodnie.

Oczekiwania ją nie zawiodły.

Dziennik zawierał na pierwszych kartach ciekawe bardzo dzieje niejakiego Wilhelma Schoffera, strzelca, który, dzięki niezwykłej swej, oryginalnej urodzie, został kochankiem pięknej hrabiny Solange... Nazwisko, było pierwotnie wypisane, następnie jednak grubo przekreślone.

Ze związku tego urodziła się córka Kamilla.

Na zachodzie ukazał się pas purpury, przechodzącej w złoto; gdzieniegdzie niebo zdawało się otwierać, i tam, w głębi, widniało to błękitu, a dalej, ku północy

na ganek.

Rozrzuciła po ziemi kartki manuskryptu i wyszła

taką jestem i nie dam się wzięć na plewy.

nie, panie męzi! Jeżeli jesteś przebiegły i sprytny—i ja

i kładzie je tak, bym je znalazła i przeczytała?.. Ah!

trupa przyprawadzi!.. Podrobil jakies listy, dzienniki

się ta sama komedia, co wtedy, gdy mnie do owego

naury, że tego rodzaju zasadzke mi stawiał! Powtarza

— Nie! — zawołała nakoniec do siebie. — Jakiz

smiechu. Otarla lzy i smiala się jak szalona.

wyraz chłodny, a z pierwsi wybłegi wybuch drwiącego

stępować jasno i czysto, gdy nagle oczy jej przybrały

Maurycego zaczynała w zastawieniu z nędznikiem wy-

był z rodzaju tych, co je zwykly oczyszczac. Postac

Cierpiała strasznie, a ból, który szarpał jej sercem,

może?..

by samozwabilem, oszustem... zlodziejem... morderca

być symem prostego strzelca?.. Herbert de Nangis był-

— Czy to być może?.. Herbert de Nangis, miałby

tych jej policzkach. Zatawała ręce.

dwa strumienie gorących łez pociekły po wychudnię-

namacalna prawda, stanęła jej w oczach. Z oczu jej

Ostatnia kartka wypada z rąk Marceli. Okrutna,

to listie szleszczą...

„Co mi też powiesz?.. Słyszę czyjes kroki... Nie...

„pięro, gdy m m zagroził, że go zdradzę...

„ze przyjdzie tu po dziesiątej, ale przyzekł wtedy do-

— Kamilla?—zawołała Marcela — dziwny zbieg imion. Kochanka Pawła była także Kamilla?

Czytała dalej, zaciekawiając się coraz to więcej.

Hrabia, chcąc zapewne uniknąć skandalu, opłacił milczenie Schofera znaczną sumą, a dziecko wyposażone kwotą, wystarczającą zupełnie na wychowanie go, oddał staremu służącemu, by wyjechał z nim daleko i ukrył je przed ojcem.

Schoffer rad nie rad wyjechał i zgodził się za strzelca do księcia de Verteuil. Tu poznał ukochaną Briscota, Magdaleny, oczarował ją niezwykłą swą urodą i swemi dziwnymi oczyma i poślubił ją rad w domowym pożyciu zagłuszyć tęsknotę za piękną hrabiną.

Syn, który mu się urodził, równie jak Kamilla, uderzająco był do ojca podobny. Dziwne oczy, mrozące chłodem lub palące namiętym żarem, a będące piętnem tej nieszczęśliwej rodziny, odziedziczyli oboje po Wilhelmie Schofferze. Magdalena nie była szczęśliwą w pożyciu i umarła wkrótce. Briscot, przez pamięć ukochanej kobiety, roztoczył opiekę nad jej dzieckiem. Schoffer był ojcem małego Justyna; Briscot robił co mógł, by mu zastąpić matkę.

Po paru latach w okolicy zjawił się nieznajomy, blady, arystokratycznego wyglądu człowiek i błędził po okolicy. Schoffer od tej chwili zmienił się dziwnie. Ogarniał go dziwny niepokój. On, niewzruszony zwyczaj i chłodny, drżał za lada szelestem, jak gdyby groziło mu zewsząd niebezpieczeństwo.

Pewnego dnia znaleziono go martwego w lesie. Wszyscy byli przekonani, że padł ofiarą, którego z raubszyców, dla których był nieubłagany. Briscot był

wsze z zetknięcia z nim wychodzi zwyciężona! Cier-
Naprawdę więc zawsze wyzywa gniew męża i za-
nieopisany.

Marcela, powróciwszy do siebie, wpadła w gniew

Dziennik Briscota.

XXIV.

Tu, nie grozi wam żadne niebezpieczeństwo.

— Tylko się pan nie dregz obawą o mnie. Jestem

spokojny i, postępując zgodnie z sumieniem, nie lękam

się niezego. Lecz się pan i pielegnuj z całym spokojem.

Na szczęście, siły moje wracają i będę mógł wkroczyć

nie, uwierzył, że pan nie miał udziału w naszej ucieczce.

— Wątpię jednak, by raz powziąwszy podejrzenie

groźnego przerażenia ta wiadomość.

— Boję się bardzo — rzekł — czy nie osiągnąłem

nie nie odkryli.

Radława i Freyera i o tem, jak mimo starannej rewizji,

Maurycy opowiedział młodemu Indzom o wizycie

potwierdził nadzieję młodej dziewczyny i zaręczył, że

młody człowiek za parę dni będzie wyliczony.

— A teraz słuchaj mnie — powiedział właściciel
kuźnic — słuchaj i zapamiętaj, co ci powiem. Nie mia-
łem i mieć nie będę kochanki, nie przez wzgląd na cie-
bie, ani przez pamięć miłości, którą niegdyś miałem
dla ciebie, ale przez szacunek dla siebie samego, ale
dlatego, że ten, który wymierza karę za występki, sam
winien być od nich wolny. Możesz teraz odejść.
Nie tutaj jest miejsce twoje!

Marcela wzrokiem pełnym nienawiści objęła Ellen
i Maurycego i przez podziemie skierowała się do za-
grody.

Ellen, zobaczywszy Maurycego i widząc, na co się
między tymi ludźmi zanoszą, cofnęła się w głąb groty
i ukryta w jej wgłębieniu, z przerażeniem słuchała
gwałtownej rozmowy dwojga małżonków.

Teraz Maurycy zbliżył się do niej i podał jej obie
ręce.

— Przepraszam panią za to, co się tu stało —
rzekł — i obiecuję najrychlej usunąć ztąd panią, by na-
wet podejrzenie nie mogło paść na nią. A teraz zaj-
mijmy się naszym chorym. Jakże czuje się dzisiaj?

— Dużo lepiej — odparła Ellen, dźwięcznym
swym, śpiewnym głosem. — Mnie się nawet zdaje, że
noga nie jest złamana, a tylko wywichnięta i mocno
stłuczona.

— Dalby Bóg, by tak było — odrzekł Maurycy. —
W takim razie, za jakie dwa tygodnie mógłby już cho-
dzić. Chodźmy do niego.

Istotnie, Jerzy należał do tych wyjątkowych orga-
nizmów, które żartują z najcięższych chorób i wy-
padków i zawsze z nich wychodzą zwycięzko. Abner

„smutkiem patrzę na robotę Saint Jean'a. Dokonywa
„...Od wczoraj wielkie łowy; z radością, ale i ze

8 października.

„...cilla prez.

„Z gniewem wyrwała kartkę; zgniotła ją i odrzu-
„i piękny.”

„nie kocha naszego pana; a jednak jest on taki dobry

„piękna, ale mnie się ona nie podoba; jestem pewien, że

„Faryalla zbliża się. Widziałem jego narzeczoną. Jest

„...Polowanie w zamku — pisał Briscot. — Siub pana

8 października 1852 r.

czytała dalej:

„Histy Schoffera i Justyna. Z gorączkową ciekawością

między kartkami dziennika, znajdowały się pozółkłe

„Przejrzała jeszcze raz przeczytane już pismo. Po-

„a tu znów hrabia de Nangis. Wszak to Herbert miał takie oczy,

„co za płatanna... Wszak to Herbert miał takie oczy,

„Marcela zadziała... Co to jest? Co za dziwny zbieg okoliczności...

„hrabiego de Nangis. Wszak to Herbert miał takie oczy,

„Gdy skończył szkoły, dostał miejsce nauczyciela

„jego chłodną naturę.

„Justyn nie odpierał mu jednak uczuciem za uzu-

„wanie. On z łaski i z wdzięku Magdaleny dał dobre wycho-

„skiego, byle dziecku Magdaleny dać dobre wycho-

„dzy, która została po Schofferze. Odmawiał sobie wszy-

„Briscot; jemu również oddano niewielką sumkę pienię-

„Justyn pozostał sierotą. Wziął go pod opiekę

„chanku swej żony. Wszak to Herbert miał takie oczy,

„pewien, że to hrabia teraz dopiero zemszył się na ko-

„istnych cudów. Jest mistrzem, a moja kolej już prze-
„szła. Doglądam przynajmniej swojej psiarni, która
„gracko się spisuje. Poczciwie psiska; kocham je, jak
„ludzkie istoty, a i one odplacają mi miłością.

„Wśród zaproszonych do zamku panów jest jeden,

„który ma dziwną twarz. Przysiągłbym, że widzę przed

„sobą Schoffera, gdy był młodym. Ma te same stalowe

„oczy... Gdyby się nie nazywał hrabią Herbertem de

„Nangis, myślałbym, że to mój mały Justyn, którego

„od lat tyłu nie widziałem.

„Co za myśl!.. Słowo daję, zdaje mi się, że wa-

„ryjuję.

„Jakto, ten piękny pan, taki elegancki, taki pewny

„siebie, mógłby być mój mały Justyn, syn mojej bie-

„dnej Magdaleny?.. Bądź co bądź, muszę zdobyć jaką

„pewność. Dziś wieczorem zacznę go. Justyn był

„u hrabiów de Nangis. Kto wie?.. Może to on. Może

„uczeń jego umarł, a jego adoptowano przez wdzię-

„czność, by nie dać wygasnąć imieniowi. Wiem, że hr.

8 października, wieczór.

„A więc to on!.. Drżę jeszcze na myśl o wzrusze-

„niu, które mną ogarnęło, gdy poznał jego bliźnię,

„tę bliźnię za uchem, którą sam tylokrotnie opatrywa-

„łem, która się w moich oczach utworzyła.

„Nie zmienił się nic, zawsze szorstki, obojętny...

„Nie chciał mnie poznać... Ciekaw jestem dlaczego?..

„Czyżby miał sobie co do wyrzucenia?.. O Boże! pozwól

„by tak nie było. Mój chłopiec kochany! Czyżbym go

„odnalazł po to tylko, by nim pogardzać. Obiecał mi,